

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " — "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Széchenyi-utca 1762. sz.

Kiadóhivatal:

Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Jókai jubileuma.

(A „Csokonai-kör“ választmányi ülése.)

Debreczen, április 4.

A Csokonai-kör választmánya szombaton ülést tartott, amelynek főtárgyát képezte a Jókai Mór ötven éves jubileumának Debreczenben való megünneplése. A nevezett kör valóban impozáns programot állapított meg, amely méltó ugyan az ünnepelt költő nagy nevéhez, mint Debreczen városához. Kívánatos lenne, hogy a program megvalósítására hivatott tényezők mind átérizzék a cél magaslatosságát s így minden erő közrehatásával a kivitel is oly impozáns legyen, mint a terv. Az egész Debreczennek, osztály, párt és egyéb különbség nélkül részt kell vennie a magyar irodalom e diadal-ünnepében.

A választmányi ülésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

A Csokonai-kör választmánya szombaton április 1-én d. u. 3 órakor a ker. ifjak önk. egyesülete helyiségében Vértesi Arnold elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: Széll Farkas kir. táblai tanács elnök. Géresi Kálmán, Lengyel Imre, Kóth Kálmán, Komlóssy Arthur, Simoffy Emil, Márk Endre, Dr. Öreg János, Domokos Kálmán, Jókai István dr. Medve Kálmán, dr. Bakonyi Samu titkár, dr. Popper Alajos, dr. Balkányi Miklós, Szilágyi Károly, Bészler Károly és Tóth Béla, pénztárnok.

Az ülést megnyitása után dr. Bakonyi titkár felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét, melynek legfontosabb momentuma az volt, miszerint a választmány egy bizottságot küldött ki azon megbízással, hogy a Jókai jubileumának nagyobb szabású megünneplésére programot készítsen. Vértesi Arnold bejelenti, hogy a jubileumra, mely az évi október második felében történik meg, Jókai megjelenése biztosan várható.

A bizottság a programot a következőkben terjeszti elő:

Tekintettel arra, hogy Jókait az ország több nagy városában diszpolgárrá választották tegyen lépéseket a „Csokonai kör“ arra nézve, hogy — rendkívüli közgyűlés hívattván össze — Debreczenben ugyanez megtörténjék.

Jókaihoz intézessék felkérés, hogy ő a jubileum előtt való nap délutánján érkezék Debreczenbe, a meghívást a város polgármestere és a Csokonai kör elnöke írják alá.

Azon estén, a melyen Jókai Mór megérkezik, óriási fáklyás menet tartassék az egész város közönségének részvétele mellett. Az ünnepelt lakása előtt a városi da'árda énekeljen, utána Komlóssy Arthur tartson beszédet a jubilánshoz. A fáklyás menet után szűkebb körű banket legyen a „Biká“-ban.

Kerestessenek meg az összes iskolák igazgatói, hogy a jubileum napjára a tanulóknak vacatiót adjanak azon okból, hogy d. e. 9 órakor az összes tanuló ifjuság jelen lehessen a ref. collegium udvarán, hol Jókai Mór — mire szintén felkértek — megjelenék.

Dél előtt 10 órakor a város disz-közgyűlést

tartana, melyre Jókai Jór szintén meghivatik, ott adassék át a diszpolgári oklevél egy küldöttség által s kéressék fel gr. Dégenfeld József főispán, hogy ekkor az ünnepelthez beszédet tartson.

Ezután Jókai a tisztelgéseket fogadja. Délben, a hölgyek részvételével nagy szabású ebéd az „Arany Biká“-ban. Tüzzön ki továbbá a Csokonai-kör egy Jókait dicsőítő ünnepi költeményre 200 korona pályadíjat. A jutalom csak abszolút becsű műnek adandó ki. A költemény, a Jókai tiszteletére a szintársulatunk által a Csokonai kör befolyásával rendezendő színi előadásra szavaltassék el.

Előadás után elite-bál a Bikában, végül adassék be kérvény a városi tanácshoz, hogy a jubileum költségeinek fedezéséhez hozzá járuljon.

A felolvasott tervezetet a választmány egyhangulag elfogadta.

E tervet különben nem képez még végleges megálapodást, mert a teljes program majd csak egy e végre összehívandó nagy értekezleten fog megállapíttatni. E nagy értekezletre, mely a Jókai jubileuma programponjtáinak megállapítása fölött határozni fog s melyből fog aztán kiindulni a meghívás és az ünnepély rendezése is, meg fognak hívatni a debreczeni társadalom jelentékenyebb tényezői u. m.: a városi tanács, a Csokonai-kör teljes választmánya, a kaszinó a jogász és tisztviselő kör, a depr. dalegylet az összes tanárkarok, a ker. ifjak önképző egyesülete, a depr. torna-egylet, az E. M. K. E. depr. főlkja, a nőegylet, az iparos ifjak önk. egyesülete, a polgári kör, iparos kör, a függetlenség-kör, a Gönczy-egylet, az összes tantestületek, a kereskedő társulat, az orvosgyógyyszerész egylet, az önk. tüzlő egylet, a zenede egylet, a gazdasági egylet, a különböző főiskolai egyletek, a honvéd-egylet és a helybeli sajtó. Határozatott, hogy gr. Dégenfeld József főispánhoz kérvény adassék be az iránt, hogy a Jókai diszpolgára választása ügyében mielőbb rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

Az ülést második tárgya — a mi felett nagy vita keletkezett — a „Csokonai-kör“ saját helyiségének ügye volt.

Dr. Bakonyi Samu felolvasta a kör szepítési szakosztályának jelentését, miszerint a szakosztály ajánlja a választmánynak a Szabó József főszámvevő és Szilágyi Károly ügyvéd által beadott indítványt, hogy t. i. a „Csokonai-kör“ vegye meg a darabos utcai Halmy-féle házat a melynek ára 11.500 frt, esetleg 11000 frt. A jel-nvoltak nagy része a nevezett házat sem tartotta olyan központi épületnek, a milyenre az egyletnek szüksége van, sem olyan külsejűnek, mely a kör tekintélyét kellőleg reprezentálhatná.

Elek Lajos főgymnáziumi tanár olyan indítványát küldötte be a választmánynak a kör helyiségére vonatkozólag, a mely a kör jelenlegi helyzetében igen életre valónak bizonyult. — Ajánlja ugyanis a választmánynak, hogy Csokonai kör tegye magát érintkezésbe az ev. ref. presbiteriummal, hogy az a most építendő nagyházából egy nagyobb termet, nehany melléknellyiséggel a megszabandó feltételek mellett örök helyiség gyanánt adjon, vagy legalább is addig míg a kör olyan helyzetbe jut, hogy magának megfelelő épületet emelhet. A választmány tagjai elfogadták az indítványt s megbízták dr. Medve Kálmánt, hogy a presbiteriummal tudassa a választmány határozatát, egyszersmind hogy ezt az építési tervek végrehajtásánál vegyék figyelembe.

Végül a választmány utasította a pénztárnokot, hogy a Csokonai szobort készítő vas-

rácsért esedékes 219 frt 08 krt a Schlik féle vasgyárnak fizesse ki. Az ülést este 6 órakor ért véget.

— Vármegyék és városok biztosítási végrehajtása. A vármegyékben és városokban még mindig az államosítás félelme foglalkoztatja az elméket. A vármegye attól fél, hogy a nagy reform a mai jogokkal együtt, — a mit még érzékenyebben sajnálnak, — el fogja venni az eddig házilag kezelt alapokat is. Ez az aggodás vitte Gyula városát mint levelezők jelenti, arra, hogy körülbelül 40.000 forint árvaszéki hivatal alapjából megszavaztatta az árvaszéki hivatal összes személyi és dologi költségeit azon a czímen, hogy legalább az árvaszéki kiadások ne menjenek a községi adó terhére.

— Belföldi hírek. (Asboth v. a l a s z t ó i) április 1-n összegyűlvén Asbothnak bizalmatlanságot szavaztak mert a szabadelvű pártból kilépett. — (Uj egyenruhák.) A Pester Lloyd, a hadsereg ruha-reformjának kérdésével toglalkozván. konstatálja, hogy az erie vonatkozó hírek még koraiak. A közös hadügyminiszteriumban tényleg folyának a tanácskozások, az egyes tegyveremek egyenruhájának lényeges megváltoztatása tárgyában miután azonban a király még nem határozott végleg, egyelőre csak javaslatokról lehet szó. — (A beszerzés bányái püspökségre) első helyen Rimélyi Károly apátot, másodikán Fraknói Vilmos ezimzetes püspököt, harmadikán pedig Roszival István kanonokot s volt országgyűlési képviselőt kandidáltak. — (A képviselőháza) e hónap 5-én szerdán, délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen a honvédelmi tárcza költségvetésének tárgyalását kezdi meg.

— Külföldi hírek (A francia kormány) hír szerint így fog megalakulni: Meline elnökség és kereskedelem, Dupay belügy, Develle külügy, Trarieux igazságügy, Loizillon hadügy, Reinnier tengerészet, Poincarre pénzügy, Spuller közoktatás Viette közmunka, Viger földmívelésügy. (A z u j k a b i n e t) elhatározta, hogy a Panama botrány ügyét befejeztnek tekintendi.

Hajduvármegye dotációja.

— Miniszteri rendelet. —

Hieronymi Károly belügyminiszter általunk röviden már ismertetett körrendelete, mely Hajduvármegye tisztviselői, kivált a kisebb fizetési hivatalnokok között oly nagy, de érthető lelkesedést keltett, bő kivonatban így hangzik:

Hajduvármegye közönségének!

Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról és a vármegyei törvényhatóságok állami javadalmazásának felméréséről szóló, az országos törvénytarban folyó évi márczius hó 24-ikén kihirdetett és folyó évi április hó 1-jén életbeléptetett IV. t.-cz. 22. §-a értelmében a vármegyei törvényhatóságoknak közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásainak fedezésére az 1883. évi XV. törv.-cikk rendelkezése szerint az állampénztárból évenként kiszolgáltatandó 4 millió 515.000 forint 4 millió 947.500 forintra felemeltetik.

Ebből folyólag a vármegye közönségének az e czélra szolgáló saját jövedelmei felhasználása mellett, 1893. évtől kezdve, az eddigé az

előidézett 1883. évi XV. t.-cz. alapján kiutaványozott 46300 forint helyett 50600 forint fogévenként az állampénztárból kiszolgáltatni.

A törvény 23. §-a szerint pedig a vármegyék állami javadalmasításának az első §-ban említett növelése a vármegyék tisztai segédkezelő és szolgazemélyzete és első sorban az 500 frtnál kisebb javadalmasítású és azon tisztai állások járandóságainak emelésére szolgál, melyeknél annak szükségét az eddigi tapasztalás kimutatta. E végből a vármegyék ezen törvény életbe léptetése után a vármegyék tisztái segédkezelő és szolgazemélyzete és első sorban az 500 forintnál kisebb javadalmasítású, illetőleg azon tisztai állások járandóságainak emelését, melyeknél annak a szükségességét az eddigi tapasztalás bemutatta — e végből legközelebb tartandó rendes, esetleg rendkívüli közgyűlésében beható tanácskozás tárgyává téve, a tisztai segédkezelő és szolgazemélyzet illetményeit, az 1893. évi január 1-étől kezdődő hatálylyal, tehát az egész évre olyképen állapítsa meg, hogy az illetmények emelése folytán mutatózó kiadásai többlet az állami javadalmasítás növelésére megállapított összegben fedezetet találjon. Az ez érdemben létrejött megállapodásokat jóváhagyás végett hozzám mielőbb terjeszse fel.

Budapest, 1893. évi márczius hó 25-én.

Hieronymi, s. k.

A tisztviselői fizetések új megállapítását, Hajdúvármegye májusi közgyűlésén fogja tárgyalni.

A ref. egyház nagy építkezései.

— A presbiteri közgyűlésből. —

A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma ha nem is egészen, legalább félig elhatározta magát, hogy a nagy építkezések két év óta vajudó ügyét megoldáshoz viszi. A tervezett nagy építkezéseket két részre osztotta; ezek

közül egyik részre vonatkozólag már végleges határozatot hozott, nevezetesen elrendelte, hogy a Péterfia u. 347-348 sz. telkeken még az idén egyemeletes bérház négy lakrészzel, melyeknek egyike tanári lakás lesz, a konzisztoriális ház udvarán pedig egy, esetleg két kántori lakás és a tanítótestület részére gyűlésterem és könyvtár építtessék. A nagy építkezések másik része; a hatvanuteza-egyházter sarkán lévő telkekre tervezett kétemeletes bérház építésének, döntő elhatározása ezuttal függőben hagyott a vázlat terveknek országos pályázat útján leendő beszerzésével azonban már most megbízattott az eddig is működő küldöttség. E skizzék alapján nyerendő számítások eredményéhez képest fog a presbiterium a bérház építése felett véglegesen határozni.

A gyűlés lefolyásáról tudósíróknak következőleg számol be:

Némethy Lajos lelkész és Simonffy Imre kir. tanácsos főgondnok elnökök Somogyi Pál főjegyző vezeti a jegyzői tanács. A presbiterium szép számmal vannak jelen.

Néhány kisebb ügy intézése után Somogyi Pál felolvassa a nagy építkezések előkészítésével megbízott küldöttség jelentését, mely a Tóth István, Gerster és Rössler építésszek ösmeretes terv leírásainak és a küldöttség saját véleményének összevetése után következő javaslatban végződik. Mint legsürgősebb építkezés még ez évben foganatosítsák a Péterfia u. 347-348 sz. telkeken egyemeletes bérháznak — négy utcái lakosztálylyal köztük egy tanári lakás és a konzisztoriális ház fűveskert felőli részén egy, esetleg két kántori lakásnak és tanítói „Otthon”-nak a felépítése, melyhez az egyház elegendő anyagi erővel rendelkeznek. Az építési költség a nagy bérházra fölveendő törlesztés kölcsönből visszafizethető lenne. A küldöttség bizassék meg tervek készítésével illetőleg a meglévőknél módosításával, építési árlejtés meghirdetésével és az építések akként való vezetésével, hogy az épületek 1894 május 1-re készen legyenek.

A mi pedig a kétemeletes bérházat illeti a vázlatos tervek készítésére nyilvános országos pályázat hirdettessék három, 500 300 és 200

frt. pályadíjakkal, — s azon kijelentéssel, hogy akinek terve kivitelre elfogadtatik, — az fog megbízattani a részletes rajzok elkészítésével és az építés vezetésével, a vállalati ár 3 és 1/2 %-ának megfelelő díjazás mellett. A tervek bírálására az országos mérnök és építész egyesület kéressék fel, — ugyanezen munkálatra az egyház részéről küldetvén Thaly Kálmán, Kiss Albert országos képviselők, Balogh Mihály főmérnök, Szikszai Szabó László presbiterek. A városi tanács megkérendő a szabályozási vonal és térkép kiadására. — A pályázat meghirdetése előtt a küldöttség által megállapított az építési program, s az ebben való közreműködésre fölhívandók: Balogh Mihály, Stáhl Géza városi mérnökök, továbbá Tóth István, Gerster és Rössler építésszek.

Dicsőfi József lelkész szólott legelőször a tárgyhöz. E tervezésben nem látja sehol azt a törekvést, hogy az egyház jellegesebb kifejezést találjon. A lelkészi lakásoknak bürokratikus módon összezsúfolása nem segíti elő azt a feladatot, hogy a gyülekezet lelkészeivel minél szorosabb viszonyba hozassék. Amellett érvel, hogy a Péterfia telkeken két különálló lelkészi lakás építtessék. A nagy bérház építését pedig kétséges jövedelmű vállalatnak tartja.

Kovács József sem barátja a nagy bérház építésének. Ugy gondolkozik, hogy az lakásszükséglet nem is lehet támogatni, mert tényleg csak egy tanár lakásáról kell gondoskodnia az egyháznak. A lelkészek és kántoroknak van kielégítő lakásuk. A nagy bérház jövedelmezőségében nem bízik, a lakások és boltok nem lesznek mind és mindég bérbé véve, sokba kerül a bérház kezelése, még többé a fentartása. Ha pedig a kölcsön annuitását nem tudná fizetni az egyház — félt, hogy idegen kezekre kerülne az az nagy értékű telkek. Egy Panama lesz majd az épületből.

K. Tóth Antal is aggodalmakat és ketyeket támaszt a nagy bérház jövedelmezősége iránt. A 347. és 348. számú telkeken való építkezést azonban ő sem ellenzi.

Kiss Albert hosszabb beszédben fejtegeti micsoda körülmények teszik szükségessé és mily okok ajánlják a nagy bérház építését.

Az egyház nem akar ezzel üzérkedni, csak meglévő tőkéit akarja jobban jövedelmeztetni. Az egyház most, noha telkei vannak, 500 frt bért fizet egy tanári lakásért, — a Tóth Sámuel téle lakást rendőrileg bezárták, — roz-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

MÉG A TÉL...

Még a tél borong felettünk
S egy sugárka csakhamar
Kicsal a szabadba, hol még
Szél süvölt és hót kavar.

Egy sugártul lángra lobban,
Altal-melegül a sziv,
S azt hisszük, hogy a tavasz már
Zöldelő berkébe hív!

Balga sziv! a tél lehére
A sugárka tova száll,
S a derű, a sziv melegje
Zordabb csüggedésre vál!

— Ne örüljünk soha jókor,
S nem ér késő csüggedés!
A vágy semmit sem siettet,
Érte azt is elfelejtéd,
A mi van — s ez oly kevés!

A mi nomádjaink.

— József főhercegtől. —

József főherceg, ki a cigánynéppel nemcsak mint nyelvész és ethnologus foglalkozik, hanem mozgalmat is indított megtelepítésére érdekében, újabb a mi nomádjaink czímmel a következő cikket írta az Életbe:

A kóborló sátoros-czigányok állandó letelepítése igen fontos népművelődési kérdés hazánkra nézve. Országos kormányunk ezt a kérdést az újabb időben föl is karolta és nekem ez irányú kísérleteimnél kezemre is járt.

Azonban a csoportos telepítés, melyre vállalkoztam, több akadálylyal találkozott. Először is az az egy évi idő, melyet kísérletre fordíthattam, igen rövid vala, tekintve a cigány nép vad erkölceit, nép, mely a művelődés legalacsonyabb fokán áll. Másodsor az összpontosított telepítés, a közigazgatási hatóságok nézete szerint, sok hátránnyal jár; azon véleményben volak, hogy a közbiztonsági felügyelet könnyebb, ha cigányaink községenként helyeztetnek el.

A kísérleteket az érintett irányban azért kezdeményezém, mert épen a községeket akarám a tehertől, a fáradt-ágtól megmenteni, akkor, midőn több megye a Dunán túl az oláh cigányok lovait és kocsijait elkobozta, a nélkül, hogy előre gondoskodtak volna a félvadak elhelyezéséről.

Tagadhatatlan, hogy a nép ellenszenvé a cigányok iránt szintén nagyon nehezíti a telepítést. Az ellenszenv némileg jogosult is, mert bizony rakoncátlanok India ezen fekete fiai. S még fokozódik az amugy is meglévő idegenkedés, ha tudomására jut a föld népének, hogy a cigányság — amint az eleinte szükségesnek mutatkozott — bizonyos kedvezményekben is részesül, mint például ruházat kiosztás ingyen élelmezés stb. Igen, de ily kedvezmények nélkül munkához szoktatni oly népet, mely a munkától irtózik és azt soha meg sem is kísérlette, merő lehetetlenség.

Meg vagyok győződve, hogy vas kézzel következetes erélylyel községenként is lehet a

telepítést foganatosítani, de sok költségébe kerülend az államnak és sok kelemetlenséggel fog járni a községekre nézve.

A telepítendőket lakóházakkal kell ellátni, nekik munkát teremteni és őket arra nevelni; de mindenekelőtt szükséges a gyermekek iskolázása, ez pedig nagyon nehéz feladat, mert tökéletes tudatlanságuk mellett lehetetlen őket kórkülönbség nélkül a rendes elemi iskolákba ültetni.

Nekem Alsóthon egy külön cigányiskolám volt, mely rövid idő alatt elég jó eredményeket szült. Abban 6-15 évesek tanultak együtt. Fölfogásuk jó volt, s apró kitüntetések és kedvezmények némi vetélkedést is fejlesztettek ki köztük. Ily eredményt aligha lehetne elérni akkor, ha egy tizenöt éves polárfiu mellé ültetnénk; minden mástól eltekintve, ez még nagyobb kölcsönös ellenszenvet idézne elő és sértené a cigány önértékét, mely minden vadság mellett is nagy mértékben megvan benne.

Ilyen nevelés nélkül ha még oly erőszakosan bannánk is velük és ha még oly kemény felügyelet alatt lennének is a községekben, nem volna elérve a főcél: hogy az országnak hasznos polgárokat neveljünk ebből a kóbor elemből, mely ma csaknem teljesen elvész a hazára nézve, sőt munkátlan életével és régi vad erkölceivel a társadalom biztonságát is főleg a vidéken állandóan fenyegeti.

Minden esetre, akárhogy döntse is el a kormány ezt a kérdést, részemről minden percben késznek nyilatkozom e téren teljes erővel közreműködni, és ha úgy kívánatik, újra befogadom cigányaimat oda, ahonnan el kellett őket bocsájtanom.

zant, r
gyártó-fé
a Német
zatai me
tetemes
ház nem
szemlel
építthe
valója s
körültek
bá egyik
adni az
megigért
ret kötel

Eze
nagybérh
elhelyezé
nak tart
egyik lel
kitott em
Mintán m
K. Tóth
dítványoz
sék kétfé
fiai négy
mellett a
A lelkész
tésétől té
ne határo
meg az e
tésére, —
lehet, mit
az építés

Di
nyezés v
Ehh

Somog
elodázná.
Albert fe
teszi azt,
annak a
azonnal
m e t h y
ő teljesen
nyújtotta
deke ugy

Si
miatti agg
oszlatta sz
telkeken l
piacra n

A ki

A Sz
verte az o
ugyanaz a
rontó Tien
hadával el
dára ejtve
még a kirá
zsákmányo
Ez a
lás volt a
táton ó sel
A h
a diadaláva
a hol a Fl
gát is, a lo
várost.

A par
gukat Bécs
tes kocsmát
az ütleg t
Egysz
szekerültek
umin diszó
összecsókol
lük: a pob
Csunya nag
Ferenczek
s a vereked
pat azonban
azokat ugy
letegyverezi

zant, romladozó állapotban vannak a Kerékgyártó-féle ház és a Szotyori N. Károly lakása, a Némethy Lajos lelkész lakása melynek bolti zatai megkasadtak, sőt a püspöki lak is csak tetemes költséggel tartható már fenn. Az egyház nem várhat addig, míg ezek maguktól összeomlanak s helyökre akármilyen házat nem építhet az egyb. Az egyháznak sok a tenni-valója s a presbiteriumnak kötelessége gondos körültekintéssel fokozni a jövedelmeket. Továbbá egyik kántornak nem is tud most lakást adni az egyház a tanítótestületnek pedig már megígérte, hogy „otthon” t épített. Ez az ígért kötel ző.

Ezek az okok indították őt arra, hogy a nagybérház építését pártolja. A lelkész lakok elhelyezését illetőleg legszerencsésebb megoldásnak tartja azt a tervet, hogy a püspöki és egyik lelkészi lakás a konzisztoriális ház átalakított emeleti és földszinti részében legyen. — Mintán megjegyzéseket tett a Kovács József és K. Tóth Antal kifogásaira és aggodalmaira, indítványozta, hogy a nagy építés ügye választások kétfelé: még az idén építtessék fel a péterfiai négy lakosztályu bérház és a fűvészkert mellett a kántori lakás és tanítók otthona. — A lelkészi lakások kérdése a nagy bérház építésétől tétessék függővé. — de erre nézve most ne határozzon végleg a közgyűlés, hanem hozza meg az egy ezer frt áldozatot skizzák elkészítésére, — melyekből majd kiszámítani és látni lehet, mibe kerül az és mennyit jövedelmez — az építést csak azután határozza el az egyház.

Dicsőfi József az ügyet újabb véleményezés végett visszaadná a küldöttségnek. Ehhez Kiss Albert is hozzájárult; míg Somogyi Pál ellenezte, mert ez az ügyet elodázná. Jeney Miklós elfogadja a Kiss Albert fentebb leírt indítványát, sőt magáévá teszi azt, — ugyisintén Kovács József is annak a kisebb bérház és a kántori lakások azonnal felépítésére vonatkozó részét. Némethy Lajos éljenzés mellett kijelenti, hogy ő teljesen külön udvarral bíró lelkészi lakás nyújtotta kényelemről lemond, ha az egyház érdeke úgy kívánja.

Simonffy Imre a nagybérház építése miatti aggodalmakat élénk helyeslések között osztotta szét. A nagy bérház építését az ottani telkeken lévő épületek romladozó állapota és a piacra nem illő diszitaltsága is ajánlja. De

másfelől erősen szól a mellett az ő legjobb hite szerint várható jövedelmezősége, mely minden esetre nagyobb lesz a takarékpénztárak által fizetett kamat. A valuta rendezés még lejjebb fogja szállítani a kamatokat és olcsóbbá teszi a pénzt. Így olcsón szerezhet majd törlesztéses kölcsönt az építésre az egyház s olyan föltételek mellett, hogy többször is konvertálhatja azt. Attól nem fél, hogy a bérház helyiségei a város legelőkelőbb részén üresen maradjanak. Szépi-tészeti, pénzügyi szempontból melegen alánlja az építést, melyet nem lehet üzérkedő vállalatnak tekinteni.

Erre a közgyűlés négy szavazat ellen nagy többséggel elfogadta az építetó bizottságnak Kiss Albert által módosított indítványát.

Nekünk — midőn örömlünknek adunk kifejezést e határozat felett, csupán annyi észrevételünk van a pályadíjakra nézve, hogy egészen felesleges három díjat tűzni ki a skizzákra. Elég ha két, — de nagyobb díj állapítatik egy 600 és 400 ftos. A cél így is bizonyára el lesz érve.

A kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztára.

— Tisztválasztó közgyűlés. —

A debreczeni kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztárának tagjait tegnap délutánra tisztválasztó közgyűlésre hívta össze a végrehajtó bizottság. — A tagok szép számmal jelentek meg a kereskedő ifjak önképző egyesületének helyiségében.

Mayer Emil nyitotta meg a közgyűlést a végrehajtó bizottság megbízásából. Bejelenté, hogy betegsegélyző pénztárnak ez idő szerint 453 bejelentett tagja van. — A kereskedelmiügyi miniszterhez felterjesztett alapszabályok kevés, lényegtelen módosításokkal jóvá fognak hagyatni. — Az előkészületek alakuláshoz megtétetvén, ezzel a végrehajtó bizottság feladata megszűnt. Köszönetet mond az ifjuságnak, hogy e nagyfontosságú intézményt olyan nagy érdeklődéssel felkarolta s örömet fejezte ki, hogy ilyen sok taggal alakulhatott meg a pénztár, mely szép jövővel kecsegtet s jótékonyan fog hatni az esetleg megbetegedő pályatársakra.

Ezek után kéri a közgyűlést, hogy korelnököt válasszon. A kereskedő társulat alapszabályszerű jogánál fogva a közgyűlésbe 8 tagot választott; a végrehajtó bizottság pedig az ügy érdekében az igazgatóság és felügyelőség tagjaiul körültekintő megfontolás után egy névsort állapított meg s terjeszt javaslat a kájában a közgyűlés elé megválasztásra, — anélkül, hogy ezzel pressiót akarna gyakorolni a tagok szabad választására. Korelnökül ajánlja Zádor Lajost. (Eljenzés.)

Zádor a bizalomért mondott köszönettel foglalja el a korelnökséget. A jegyzőkönyv vezetésére fölkéri dr. Szántó Sámuel, hitelesítésére pedig Hochfelder Jakabot, Mayering Gyulát, Dömsödi Ferenczet és Békés Emilt kéri fel. Mielőtt az igazgatóság megválasztására kerülne a sor, indítványozza, hogy hatalmaztassék fel az igazgatóság az alapszabályoknak közgyűlés összehívása nélkül a miniszter kívánságához képesti módosítására.

Ezt az indítványt elfogadták. Zádor Lajos az egyesület jelentőségének fejtegetése után elnökül ajánlja Mayer Emilt (Harsogó éljenzés.) aelnökül pedig Stern Győzöt (Zajos éljenzés.) Továbbá felolvassa a végrehajtó bizottság által ajánlott igazgatósági, felügyelőségi és választott bírósági névsort.

Többen szavazást kérnek.

Elnök erre fő teszi a kérdést: akar-e szavazni a közgyűlés a tisztikarra, igen-e vagy nem?

Igennel szavaztak 45-en, nemmel 56-an. Ez eredményhez képest Zádor Lajos korelnök riadó éljenzés mellett kihirdeti, hogy a közgyűlés a pénztár tisztviselőiül megválasztotta:

I. az igazgatóságba, a munkaadók közül: Biró Józsefet, Donogán Istvánt, Szabó Miklóst, Stern Győzöt, Lichtenstein Józsefet, Leidenfrost Armit, Györffy Aladárt, Kohn Lipótot rendes, Mayering Gyulát, Bornyász Józsefet, Vámos Károlyt póttagokká.

A nagykoru biztosítottak köréből:

Moár Ferenczet, Irsay Miklóst, Pály Istvánt, Bézler Gyulát, Winkler Mártont, Falder Gyulát, Moesary Lajost, Jónás Mórt rendes, Raics Gyulát, Mayer Janost, P. Nagy Arpadot póttagokká.

A kereskedő társulat kiküldöttei az igazgatóságba:

Zádor Lajos, Dr. Király Ferencz, Geréby

A királynő nyárfavesz-szeje.

— Történeti adoma. —

Jókai Mórtól

A Szoorani ütközetben Frigyes király megverte az osztrák-szász egyesült hadsereget; de ugyanaz alatt a harc alatt a háta mögü e örontó Trenk Ferencz, magyar és horvát pandurhadával elfoglalta a porosz királyi táborát, prédára ejtve a hadipénztárt, az összes podgyászt, még a király egész ezüst asztalkészletét is elszakmányolva.

Ez a részleges diadal valami kis vigasztalás volt a nagy veszteségért: atéle flastrom a táton ő sebre.

A hirhedett pandurvezér nagyra is volt a diadalával. Felvitte a pandurcsapatját Bécsbe, a hol a Flaschenträgerék megkoszorúzták magát is, a lovát is s a tiszteletére iluminálták a várost.

A pandur urak egészen otthon találták magukat Bécsben: elfoglaltak valamennyi nevezetes kocsmát; bőkezűen osztogatták a pénzt is az ültetőt is.

Egyszer aztán a „paradicsomkertben” összeszekerültek az orosz nagykövet, Besztuseff Rumin diszorségét képező kozákokkal. Eleinte összeszókolóztak, aztán meg összeverekedtek velük: a poharak után kardra került a dolog. Csunya nagy dulakodás támadt. Magának Trenk Ferencznek kellett a huszáraival közberontani, s a verekedő katonákat szétválasztani. Egy csapat azonban eltorlaszolta magát a korcsmában, azokat úgy kellett megostromolni és egyenkint lefegyverezni.

Harminczan voltak a hősök, fele pandur, fele kozák.

Réggelre, mire kialudta a mámorát, természetesen mind megbánta a vitézségét: de már azért csak haditörvényszék elé állíták őket.

Nagy volt a kihágás, példás büntetést kelle érte szolgáltatni. A vérbíróság megkilenczedtetésre ítélte a zendülőket. — Tudniillik, hogy a sorba állított csapatból addig számíják a kilenczediket, a míg csak fele marad meg belőle. A kilenczest lövik föbe.

A szigorú ítélet, szokás szerint, elébb fölment a királynőhöz, ő rajta állt, hogy azt megerősítse, vagy kegyelemmel fölváltsa.

Trenk maga vitte föl az ítéletet a királynőhöz: ezutal, szokása ell-nére, engesztelő indulatral elterve. Máskor biz ő az ilyen zendülő panduroknak saját kezével szokta a fejeket leütögetni. De most nagyon szerette volna őket megzabardítani, csak azért, hogy Besztuseffnek borsot törjön az orra alá.

De a királynének viszont épen az orosz nagykövet iránti tekintetből nem lehetett ez esetben irgalmat gyakorolni. Erzsébet ezárnó félig meddig szövetséges volt: a követének lététel kellett. Háboru volt, a fegyelmet nem volt szabad lazítani.

A királynő a trónteremben fogadta a haditörvényszék ítéletének átadására jött pandurvezért. Ő felsége a kezében tartott egy zöld nyárfaveszöt.

Trenk Ferencz háromszor ismétlé a kegyelem kérést a királynő előtt, térdre bocsátkozva.

A harmadik esedező szónál a királynő ketté törte a nyárfaveszöt s oda dobta a könyörgő elé.

„Istennél a kegyelem!”

Tizenöt ember fejére ki volt mondva a halál.

Azzal a jelenlevők mind szomoruan, némán eltávoztak.

A királynőnek volt egy hres udvari bondja. Valamikor debreczeni kálvinista diák volt, sok adoma van róla följegyezve.

Ez a bohóc ott várt a terem ajtajában Trenk Ferenczre s ott ezt sugta neki a fülebe.

„Populeam virgam mater Regina tenebat.”

Hát ez annyit tesz, hogy „nyárfaveszöt anya királynő tará.”

De egyuttal valamit nyomot Trenk Ferencz markába a bohóc

Megnézte a vitéz, tizenöt szem bab és ugyanennyi borsó volt az, a mit kapott.

Hazament vele s elkezdte a szemeket a vers szerint kirakni: a hogy a magánhangzók sorrendje intézi.

A babot jelzi a ○: a borsót ellenben a ⊙

(Az a fekete a közepén, a zsizsík).

A sorrend így ütött ki.

Po — pu — le — am — vir — gam — ma —

○○○○ ○○ ○○○ ○○ ○○○ ○ ○

ter — re — gi — na — te — ne — bat.

○○○○ ○○○ ○○○ ○○○ ○○○ ○

Az ítélet végrehajtásánál aztán ugyan ily rendben állítá fel Trenk a vétkes csapatot. A bab volt a pandur, a borsó volt a kozák. Sorba számlálták a felállított glédán a kilenczeseket. A tizenötödik puskaelövés után Trenk pandurja mind állva maradt. S senki sem vethette a szemére, hogy részrehajló lett volna az ítélet végrehajtásában.

... „Régen volt; talán nem is igaz.”

(„Nemzet.”)

Fülöp, Kovács Mihály, Eber Vilmos, Mayer Emil, Vágó Andor, Kardos László.

2. Felügyelő bizottságba a munkások köréből: Bárdos Gézá, Lusztig Károlyt rendes-, Gyenes Lajost póttaggá; A biztosítottak köréből: F. Molnár Lászlót, Rhénes Károlyt, Bermann Zoltánt Erdélyi Istvánt rendes-, Oszterhuber Rókus, Ginzery Sándort póttagokká.

3. Választott bíróságba a biztosítottak köréből: Berecz Józsefet, Platthy Zoltánt, Irsay Gusztávot rendes-, Schrantz Aladárt, Fritsch Károlyt póttagokká.

Mayer Emil lelkes ovációk mellett fogadta el az elnökséget s miután dr. Szántó Sámuel részére, aki tevékeny részt vett a pénztár megalakításában jegyzőkönyvi elismerést indítványozott s azt elfogadták, a közgyűlést berendezte.

Színház.

* **A szindgyi bizottság** szombaton d. n. ülést tartott Simonffy Imre, kir. tan. polgármester, elnöke alatt. A bizottság tudomásul vette Tiszay Dezső jövőbeli szinigazgató társulatának általunk már ösmertetett névsorát. Leszkay András javára járó szubvenczió még föl nem vett részének kiadását ápril végével elrendelte. A villanyvilágítási felszereléseknek a szerződés szerinti 1500 frtért átvételét javaslatba hozta. A debreczeni színházi nyugdíjintézetnek az országos szinész nyugdíjintézettel leendő egyesülése érdekében megindítandó tárgyalásokra magarészéről kiküldötte Ábrahám Lászlót, Fráter Imrét és dr. Szikszay Szabó Józsefet. Ezután tárgyalta a főiskolai ifjuság azon kérelmét, hogy a tanuló ifjuság részére a III. rendű támlászekégek engedtesse át mérsékelt árért, melyekre a jegyeket kellő ellenőrzés végett a főiskolai ifj. egyeslet könyvtárnoka árusítaná, a sötét állóhely pedig páholyokká alakíttassék át. A bizottság nem akar elzárkozni az ifjuság eme kérelmének teljesítése elől, de mielőtt érdemileg nyilatkoznék, ösmerni akarja a páholyok előállításának költségeit és ezen új intézkedésből várható bevételt. Ennélfogva megbizta Boczkó Sámuel, színházi felügyelőt, hogy az új páholyokra nézve a mérnöki hivattalal tervet és költségvetést készíttessen és véleményt adjon a várható bevételekről.

* **Két színházi est.** Rákosi Jenő „Magdolná”-jában vasárnap mutatkozott be Tárnoky Gizella, a Leszkay társulatának újonnan szerződött naivája, mint „Magduska.” Tárnoky Gizella már mint 8-9 éves kis leány a közönség előtt forgott, a mennyiben ő volt a nemzeti színház gyermekszinészője s mint kedves, bátor gyermek egész kis szerepkört teremtett magának. A szini-tanodából kilépve, a naiv szakmára szerződött el. Bár organuma kissé erősebb, mint a minőt a kis lányos szerepekben szoktunk meg, kedves megjelenése, ügyes játéka, egy-egy jól eltalált és megható vagy folderítő naiv vonással nyerte meg a megjelent közepes számú közönség tetszését. A többi szereplők már régi ismerőseink. A mi a darabot illeti, nem mutat jó izlésre, hogy az igazgatóság husvét vasárnapján éppen ezt a rémületekben gazdag, vérben dúskáló darabot vette elő. Hogy a jó izlésre általában születni kell, mutatja a hétfői választás is, a mikor — természetesen a közreműködő hordárok és szállókapások tüntető üvöltözéseivel kívánván kedveskedni a publikumnak — a kuplés „Próbaházasság”-ot vették elő, nagy ünnepi közönség előtt. Miután pedig Szilágyiné eirekedt, az üvöltözők hangszálai ellenben még kibírnak egy-két estét, a darabot ma is előadják a hirdetett „ifj. Fromont és id. Risler” helyet. A „Próbaházasság”-ban mutatkozott be különben két, Debreczenben ismert színész: Barcs Aranka, a ki Birkét játszotta rutinonai; néhány dalt csinosan énekelt el, ezeket meg is ujrátatták, továbbá K. Árpási Katicza

Szikoráné, ki azonban a valódi komikai arnyalást jó vastag ecset-vonások drasztikuságával pótolja. Egy-egy mókájával nagyobb derűtséget keltett. (m. n.)

* **A színházi előadások** mátol kezdve nem 7, hanem 7½ órakor este kezdődnek.

Vegyes hírek

* **A nemzeti kaszinó és a honvéd szobor.** Atzél Béla báró gyűjtést indított a nemzeti kaszinóban a budai honvédszobor koszorújára. A gyűjtés eddigi eredménye meghaladja az ötszáz forintot.

* **Óriás tűzvész.** Az esztergommegeyi Nagyölveden óriási tűz pusztított. Elégett 42 ház, csupa reformátusoké, kiknek a katolikusok nem akartak segíteni az oltásban. A nyomor rettentő.

* **Látogatás Jókainál.** La. A. „N.-d” fővárosi tudósítója közel-bb fölkereste Jókai Mórt. A halhatatlan író azt mondta, hogy nagyon beteg, háromszor volt súlyos influenzában. Orvosai egyre hajtják, merjen Olaszországba, tenger mellé, aztán most jubileumi bankettekkel ijesztetik. Áprilisban vagy májusban elutazik, hogy a jubileumra erőt gyűjtson. Megmutatta erre könyvtárát: egy óriási szekrény ez, tele saját diszkötésű műveivel. Több mint 300 kötet, Megmutatta saját maga festette arcképét és reszkető hangon mondta meg a s á r g a g o m b r a mutatva: Ezek arról az öltözékről valók, melyben szegény Rudolf trónörökös utolsó óráiban volt. Majd bevezetett dolgozó szobájába, megmutogatta képgyűjeteit melyeket utaztában rajzolt. Rendkívüli érdekes rajzok ezek mind regényeinek statfageja. Ott van a híres B á t o r i Erzsébet arcképe, aki 400 leányt megölt, hogy vérokban fürdőjő, ezzel megóva szépségét, megmondta a nagy író: melyik volt a legelső műve 1842-ben a „Istenítélet” címmel jelent meg az a „Tavas”-ban. Kapott érte őt sein forintot. Munkái cím és szám szerint vannak rendbeszedve, a „Kraó” már a 601 dik szám.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. n. 2-5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapiokon d. e. 9-11, d. n. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. n. 3-6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni tavirida hivatalnál, április 4-én: száraz, meleg. **Séta hangverseny** a Margit-fürdőben, minden vasárnap d. n. Rendezi a katonai zenekar.

Ápril. 4. este 8 órakor a Gönczy egyesület ism. estélye a Koronában.

Ápril. 9. d. e. 9 órakor a depr. ipar- és keresk. bank közgyűlése a saját helyiségében.

Ápril 22. és 23. Debreczeni tavaszi lóversenyek.

Ápril. 23. A ker. betegs. pénztár vál. bíróságának megalakítása.

Ápril. 24. Hittanhanglatók találkozója.

Május 6-14. Kereskedelmi akadémia növendékeinek tanulmány-utja

Junius 25. Az iparos-kör jubileuma.

— **Garázda katonák.** Senki sem írhatja lapunkról, hogy valami nagyon hajszolnok a szenzációt, sőt kerüljük mindazt, a minek közlése szükségtelenül háborítaná a kedélyeket és különösen, a mi a katonák és polgárok közötti békés egyetértés kényes pontját illeti. A katonai garázdaságok azonban megint oly mérvben ismétlődnek, hogy már-már veszélyeztetve van a járókelők biztonsága és oly sajnos botrányok történnek, mint a minők történtek volt néhány év előtt a Gilányi-kaszárnya előtt. Ugy a közös, mint a honvéd huszárok rövid időn kétszer támadták meg a rendőröket s valóságos véres tu-

sára keltek a közrend és biztonság ez óreivel, egy esetben pedig (ez volt egy hét alatt a harmadik eset) gyanúlanul haladó vidéki párt támadtak meg s erkölcsstelen merényletet követtek el. Ismételjük, hogy az esetek izgató előadására készakarva nem nyitottunk tért, most azonban — hivatkozva a közrend és közérköcsiség szempontjaira — felhívjuk a katonai hatóság figyelmét a tarthatatlan állapotokra, bizton remélve, hogy az ily botrányok és rendtelenségek az illető katonai hatóságok erélyes szigora által egyszerre és mindenkorra megszűnnek.

— **Az adókövetési munkálatok** egy nehéz részével: a házosztály és házber adó követésével teljesen elkészült a városi tisztikar adókövető-osztálya. Ez olyan esemény, amilyenre az adóhivatal ugynevezett legöregebb tagjai sem emlékeznek. Mert ezelőtt jó volt, ha április végére elkészülhetett a házosztály és házber adók megállapítása. Ezáltal igen derék nagy munkát végeztek az ezzel megbízottak. Ezen adókövetési munkálatot szombaton terjesztették a pénzügyigazgatósághoz.

— **Diákkongresszus Debreczenben.** A főiskolai ifjuság ezer forint segélyt kér a várostól a május hónapban Debreczenben tartandó országos diák kongresszus költségeire. Az írásbeli kérvényt már beadták a tanácshoz. Ezenkívül ügyök támogatására küldöttsegileg is fölkerik gróf Dégenfeld József főispánt Simonffy Imre polgármestert, Szabó József főszámvevőt és néhány más tekintélyesebb tisztviselőt és bizottsági tagot.

— **Szép idő** kedvezett a husvétünnepnek. A templomok zsufolya voltak s ugy a nagyerdőre mint a Margit-fürdőben Debreczen e két kiránduló helyére óriási közönség tolongott. A helyivasut vonatai alig bírták a kirándulók szállítását. Egy szóval szép időt élünk s még márczius hava a téllal kaczerkódott, április hava szép, kellemes tavaszról, verőfényes nyárról regél. Legalább így volt — mai lapunk zártáig!

— **Jogtalan és törvénytelen ártérfejlés.** Lapunk szombati számában egész terjedelmében közöltük Debreczen város tanácsának az igazság érzetének bátor hangján írott paraszát és felebbezését a berettyó-körösi ármentesítő társulat műszaki ártérfejlészi munkálata ellen. — Nemcsak Debreczen város mint szováti birtokos és a nádudvari járás községei zudulnak fel méltán a berettyó-körösi társulatok jogtalan és törvénytelen eljárása ellen, — hanem Bihar-megyének a Berettyón tul fekvő községei is a felszólalások egész oceánját zuditották a sebes körösi társulat ellen, ugy hogy ha ez ellen az ár ellen megtudja magát védeni, csakugyan kitűnően ért az árvédekezéshez. Kis- és Nagy Szántó, Artánd, Nagy Kereki, Bihar, Kovácsi, Cséffa birtokossága Bihar-megye alispánjához appellált a társulat ártérfejlészi munkálata ellen s az alispán a fellebbezőknek a d o t t igazat, — azon az alapon — ami Debreczen város óvástételében is ki van emelve, hogy nem az árterületen tényleg észlelt és hatóságilag megálapított vízszin magasságok, hanem az 1885-diki vízszint a folyam medrében talált magasságai szolgáltak a kivetítés és általában az ártérfejlésztés alapjául. Minthogy pedig a tiszai társulatok árterületének műszaki fejlesztésénél követendő eljárást szabályozó 41330/1885. sz. miniszteri utasítás III. fejezetének figyelmen kívül hagyásával eszközöltetett a bevonás — azt Bihar-megye alispánja sem jogosnak, sem a törvény rendelkezéseivel megegyezhetőnek nem találván, a téves alapon hozott ötös bizottsági határozatot hatályon kívül helyezte. E határozat ellen a társulat appellálni fog a miniszterhez.

De az ártérbe vont birtokosság sem engedi a jussát s óriási deputatio szervezkedik Péchy Tamás a volt képviselőházi elnökkel az élén aki Hieronymi miniszterhez fogja vezetni a küldöttséget. Péchy Tamás ártándi birtoka után van érdekelve ezen ármentesítési ügyben. Ha a birtokosok a miniszternél elveszítenek ügyüket: elvannak tökélye bírói uton pörrel keresni orvoslást a társulat ellen.

— **Presbiteri közgyűlés.** A ev. ref. egyház presbiteriuma pénteken d. u. 3 órakor folytatódólag közgyűlést tart, melyen a tegnapi elmaradt fontos ügyek tárgyalatnak.

— **A depr. ref. egyház a budai honvéd szoborra.** A ref. presbiterium tegnap tartott közgyűlésében tíz forintot adományozott a magyar hölgyek által a budai honvéd szoborra helyezendő bronzbábérkoszoru költségeire.

— **Az „István“ malom társulat munkásainak önképző és segélyző egyesülete** tegnap tartotta évi rendes közgyűlését s-ját házában Kronauer Gyula elnöke alatt. A választmány évi jelentése, ugyszintén a számvizsgáló bizottság jelentése örvendetes tudomásul szolgált. Az egy-let mult évi bevétel volt 6423 ft, kiadása pedig 6198 ft volt. A vagyon mérlegben a szabályszerű leírások után 7093 ft 98 kr. vagyonnal szemben, 5835 ft 72 kr. teher áll. — E szerint az egylet tiszta vagyon 1258 ft 26 kr. A jövő évi költségvetés 750 ft bevétellel, ugyanannyi kiadással alapított meg. Az alapszabályok módosítása és több rendbeli indítvány tárgyalása után a választmánynak és az István malom igazgatóságának köszönet szavaztatott. A tisztújítás következett ezután ily eredmény-nyel: alelnök Cziffer Nándor, jegyző Tóth János, pántzárnok Szekeres László, könyvtárnok Kobl György, segéd könyvtárnok Papp János, körgazda Kazay József. Az elnök mandátuma csak két év múlva jár le — A választmányba választatott 20 rendes és 5 póttag. Számvizsgálók lettek: Kálmán Lőrincz, Fehér János és Kämmerer József.

— **Halva tért haza.** Nagy részvét mellett temették el tegnap d. u. a depr. vasuti állomástól Kremer Jakab Zion egyleti gondnok feleségét. A régen betegeskedő asszony ezelőtt néhány héttel Bécsbe utazott, hogy operáció alá vesse magát. A műtét látszólag szerencsésen sikerült, mert két sürgönyt is küldött, hogy tegnapra ápr. 3-án, várják itthon. A harmadik sürgöny azonban hirtelen halála hírért hozta. A férj haza szállította a hullát s az indóháztól nagy közönség jelenlétében egyenesen az izr. temetőbe vitték. A gyászszertartást Krausz főrabbi végezte.

— **Pályázat katonatiszt nevelő intézeti helyekre.** A honvédelmi miniszter közhírré tétel végett megküldötte a városi tanácsnak a pályázati hirdetményt a cs. kir. hadapródiskolába való felvétel tárgyában. Ezek a hadapród iskolák: a bécsi, budapesti, prágai, károlyvárosi, brünni, krakkói, nagyszombati, trieszti, libenau, pozsonyi, minsbrucki, temesvári, gyalogvárosi, bécsi, hamburgi, morva-ferhatemplomi tüzer utász és lovassági hadapródiskolák, melyeknek I. II. III. és IV. évfolyamán több mint 400 növendék fog felvételt a következő tanév elején (sept. 15.) A felvételi folyamodványok legkésőbb 1893. Julius 25-ig azon hadapródiskola parancsnokságához küldendőek be, amelybe az illető pályázók magukat felvételt kívánják. A pályázat általános feltételei megtekinthetők a hivatalos órák alatt Zöld Mihály tb. tanácsnoknál. Debreczen városi ludoviceumi alapítványán egy hely üresedik meg a jövő tanévre Az idevonatkozó pályázati felhívást is elküldötte már a honvédelmi miniszter.

— **Bűnjelök árverése.** Szinte látszik a sok piszkos holmi a vérfolt, mely a megkínzott hörgése közben tapadt rájuk. Borzong a háta a ki hallja, midőn a kikiáltó hajdu a város istállója udvarán harsány hangon mondja: Egy konyha kés! Egy revolver! Tizenkét darab bot! Mindez összesen 1 frt, ki ad többet érte? Sok ember adott már érte egy életet is! Hogy a tárgyak honnan kerültek, egy látszik, nem igen zavarja az árverések szokásos látogatóinak, a szibarusoknak licitáló kedvét; egymásután ígérnek

egymásra 2—3 krajczárt. Egy darabig versenyez velők a külvárosnak néhány öreg asszonya, különösen az ágy és egyéb ruhaneműekre, de mikor hallja, hogy a kazatos tul ment a forinton, halk káromkodással befogja a száját, előbb megjegyezvén, hogy a becsületes ember nem tud tőlük semmihez sem jutni! Pedig de-hogy nem. — csak érteni kell az üzlethez!

— **A munkások dalegylete** tegnap este fél 9 órakor a „Margit-fürdő“ dísztermében dalestélyt rendezett. Az előadásokat Friedmann József karmester vezette szakavatottan, kitől egy csinos dalszámot énekeltek. A terem egészen megtelt s a hangversenyt reggelig tartó vidám táncmulatság követte.

— **A Gönczy egyesület** központi bizottságának t. tagjai e hó 4-én (kedden) d. u. 5 órakor az ipariskolai igazgató) irodában tartandó gyűlésre van szerencsém meghívni. Tárgyszorozat: 1. Az ügyrend javaslat. 2. Elnöki előterjesztés a tanszermuzeum és „Otthon“ elhelyezése tárgyában. 3. Elnöki előterjesztés tan-szerkiállítás rendezésének tanulmányozással és az illetékes tényezők megkeresésével előkészítése iránt. 4. Megalakulás. Debreczen, 1893. ápril 2. Eötvös Károly Lajos id. elnök.

— **Mikár Zsigmond** atól, az orsz. honvéd-egyesület jegyzőjétől, ápril 12-éről a következő nyilatkozatot vettük közlés végett:

„Barátim közé rándultam, hogy a husvétii ünnepeket itt a szomszédban nyugodtabb, kedélyesebb körülmények között tölthessem: de a fővárosi — minden áron újdonságokat kifundáló — hírlapok némelyikének üldözési mániája itt sem hagy békében. A szó szoros értelmében az utca szögletéről szedett-vedett hírekkel traktálják a nagy közönséget a budai honvéd-szobor leleplezési ünnepélyét, a melynek majdani lefolyási módjáról maguk az irányadó körök s egyéniségek még abszolúte semmit sem tudnak és semmit sem is mondhatnak, s mind e tartalom nélküli híresztelések fonalán az én csekély nevem sem maradhat ki. Így az „Egyetértés“ tegnapi száma azt kürtöli, hogy 1. a fővárosi hölgyek koszorújának sorsa is háttérbe szorítottassék, holott erről a tárgyról a fővárosban fennálló bizottságokban éppen semmi szó sem fordult elő sehol, 2. azt kürtöli szegény fejéről, hogy én a fővárosi alpolgármester Geriőczy Károly urnál valami engedély megadásáért jártam légyen ugyancsak a budai honvéd-szobor érdekében, mire nézve miután először is azt kérdezem: hogy ugyan mitéle engedélyt kérhettem volna, kijelentem, miszerint Geriőczy polgármester urtól ilyesmit semmiféle újdonsági reporter a mondott érzelmi értesítést nem kaphatott Jobb volna ennél-fogva, hogy az „Egyetértés“ szerkesztősége, mely az 1848/9-es honvédek ügyes bajos dolgait hagyná inkább távol magától, a helyett, hogy a mikor alkalma nyílik, azokba csak hecczet csinál, gondolná meg, hogy ezen öregeknek az ügye magassabbra állítani való dolog, — hogy sem a felett mindenféle éretlen eszű gyerkőcz pennájának szabad futást megengedhessen magának, — közel 15 évi tapasztalás után mondhatom ezeket, anélkül, hogy egyéni érdekem vezérelné e helyreigazító fel-szóllalásomat. Tekintetes szerkesztő ur! A honvédügy eleje, 1867. favasza óta méltóztatik a honvédügybeli magatartásomat s működésemet ismerni, — feleslegesnek tartom minden további indokolását ama kérelmemnek, hogy soraimnak a „Debreczeni Ellenőr“ napilapban a közelebbi napokban tért engedni sziveskedjék. Fogadja satb. satb.“

— **A depr. baromfi tenyésztő egyesület** mint már jelezve volt, átmege az orsz. baromfi teny. egyesület kezébe. Az egyesülés módozatai márcz 29. és 30 án lettek Budapesten megállapítva, melyek értelmében az országos központ Debreczenben állandó iródtart a szükséges kiadásokat fedezi, viszont a tagsági díjak a központi pénztárba folynak be. Ezenként, és így már a t. évben is, a központ költségén nemzetközi baromfi kiállítás rendeztetik és a földmívelési miniszterium részéről az orsz. egyesületnek átengedett nemesített baromfi faj törzsek a depr. egyesület tagjai között évenként ingyen lesznek kiosztva. Az ilyképen megállapított szerződés a depr. baromfi tenyésztő egye-

sületnek f. hó 30-án tartandó közgyűlése elé lesz terjesztve elfogadás végett.

— **Keresd az asszonyt.** Az elmúlt éjjel 11 órakor Szabó István, h.-sámsomi lakos, feleségével ment a hatvan utca végén. Egy állítólag Szálkai nevezetű közhuszár egy másik társával jött velük szembe s rákiáltott a férfirra: „Megállj! hová viszed ezt a személyt? Amire Szabó védelmébe vette a feleségét és dulakodás támadt, a melynek az lett a következménye, hogy Szabó a homlokán megsérült, de félve a következményektől elfutott. Hogy az asszonynyal mi történt, azt nem tudni. Tehát „keresd az asszonyt“ rendőrség.

— **Egy külön bejárata,** csinosan butorozott hónapos szobát keres, április 15-ére, egy magányos ur. Ajánlatok e lap szerkesztőségébe intézendők.

x **Dr. Kellner Elek** helybeli tehetséges fiatal orvosunk, a ki Berlinben Ewald és Boas tanároknál a gyomor és bélbetegségeket huzamosabb ideig tanulmányozta, hazaérkezett s rendeléseit újból megkezdette.

Legujabb.

(Délutáni posta.)

— Április 4.

A minimum.

A tanítók országos bizottsága tegnap tartott nagy gyűlésében kimondotta, hogy a 300 frtos minimumnak újból törvénybe iktatása ellen tiltakozik s egyhangulag kimondotta azt is, hogy a miniszterelnökhöz és a pártklubokhoz ez értelemben küldöttségeket küldenek.

Az új francia kormány.

Carnot elnök Charles Dupuy-t, az előbbi kabinet közoktatásügyi miniszterét szölitotta fel az új kabinet megalakítására. Dupuy elfogadta a megbízást és Peytral-lal és Poincare-val fog értekezni. Azt hiszik, hogy Peytral átveszi a pénzügyi tárczát és Develle, Viger, Viette, Loizillon, Rieunier és Delcaste megtartják tárczáikat.

Katholikus nagygyűlés.

A komáromi katolikus nagygyűlést mégis csak megtartják. A gyűlés egyik szónoka Szapáry László képviselő is lesz.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti regénye. —

— Irta: **Sz. Buday Etel.** —

IX. Fejezet.

(Folytatás.)

32

Azután játsztam hogy nyerjek, hogy nyervegyó szenvedélyemnek eleget tegyek, s így lassauként mindem pénzem, még a mit az ezredes mellett szerezttem is, szépen elolvadt, mint a hó a nap hevétől, a börze izzó kohójában és én semmi nélkül maradtam.

Igy szorultam szolgálatra, így jöttem ide házvezetőnek, hogy csakugyan létem fentartásáért küzdjek és kesergek gyászolok szivemből, amiért nem lehetek független, gazdag, hogy játékszenvedélyemnek áldozhassak. Óh Marczel! mily kéjes, édes izgalom az, remélni, hogy ha vesztünk; de sokat is nyerhetünk, és lesni epekedve a le s felszökkenő árfolyamokat. Ó azt csak az tudhatja igazán mily élvezet, aki úgy átélte, élvezte mint én!

Es oly ügyes lelkesültséggel adta elő e hazugságát, hogy még furfangos testvérét is tévutra vezette, ki tökéletesen elhitte szavait és így válaszolt.

— Valóban mindenben igaz testvérem vagy Fáni, úgy benned is létezik egy nem minden-napi titkos szenvedély, mint bennem is. Most elhiszem hogy igazat mondtál, mert az én keblomban is él egy titkos szenvedély, mely szintén ugy magával ragad, mint téged a játék dühe. De mig a tiedhez csak arany, ezüst kell,

s még a hitvány rongy papírpénz is jó, addig az enyémhez egy drága, megfizethetetlen folyadék kell, mit úgy neveznek, emberi vér! Az én szenvedélyem, látni vért folyni, szép pirosat, párolgót, meleget. Ó, az első kiontott vér látása óta, gyötör az utánnai vágy. A szép férfi arcza vad, kéjes gyönyörtől ragyogott fel, mintha csak közeledő nászjeléről beszélt volna.

— Óh vért látni, vért! mentül többet, s annak melegségét érezni, párázatát élvezni, több a világ minen élénél, minden illatánál. Tudod azt Fáni! hogy első bűnömnek köszönhetem hivatásom feltalálását. Ha bos-zuból nem ölöm meg a szerencsétlen leányt, a miért tulnézett rajtam, még most is patikus segéd volnék. — Amíg az első vágás az emberi testbe az első vérnek látása, felébreszté a vágyat bennem hogy orvos, műtő-orvos legyek. Es most sebész-orvos vagyok, s van e ég alkalmam kielégíteni vágyamat, vérben járhatok, gázolhatok, anélkül, hogy a törvény szigorát félnem kellene.

Gyilkolhatok, anélkül, hogy gyilkos lennék, menthetek életet is, anélkül, hogy egyik vagy másik tettem számon kérnék.

— Óh téged borzalom hallgatni! Isten őrizze meg mind azokat, kik gyógykezelésed alá kerülnek — szolt Cookné, a borzalomnak hallására elhalványodva, nem szeretnék beteged lenni.

— Te bolond! csak nem hiszed mint orvos gyilkoljak. Azt bizony nem lenne tanácsos megpróbálni, de hivatásommal egybekötött a vérrel való bánás. Így pályám szenvedéllyemmel összeegyező. Mond csak Fáni, mire vezette a hírságot azután a vizsgálat? Mert később resztem hazai lapok utján figyelemmel kísérni az ügyet, te meg mint okos leány, soha említést sem tettél felőle leveleiddben.

— Azt hiszem kitalálhatod, hogy nem sikerült kinyomozni a tettest, mert ha azt kikerítették volna, úgy most etelől nem kérdezősködhethél Marczel.

— Ne izetlenkedj Fáni, — mondá kényelmetlenül érezve magát a bűnös, csak azt akartam megtudni, ha nem szenvedett-e helyettem ártatlan.

— A vizsgálat több felé irányult, mint mondám, eredménytelen! de reád még a gyanu sem háramlott, hisz kivülem senkinek nem volt tudomása a lánynyi összeköttetéséről, én meg csak el nem árulhattalak. Hogy te követhetted el a gyilkosságot, csak is megszökésedből következtethettem, meg hogy azon szerencsétlen éjjelt, bizonyosan tudtam, hogy a leánynál töltötted.

— No hát nyugodjék szegény békében igazán kár érte; de legalább nem csalt meg több férfit s bűneiért bünhődve, még e világon ment a más világra Amen. Ezzel most már leimádkozta minden érte ér-zhető lelki furdalást. Beszéljünk tehát most már magunkról. Te meg vagy elégedve jelen helyzetteddel, én meg pénz zavarban vagyok, mond, jóhelyzetedből kifolyólag, nem tudnál-e rajtam valami módon segíteni? Felteszem, ha volna valakid, a kitől kölcsön kérhetnél, persze, soha megadom fejébe.

— Az ily egyének nem léteznek már számomra, mióta a harmincz évet tul léptem

— Na ez ugyan nem vall a régi ügyeségedre, hisz te még mindég kívánatos asszony vagy. Ha szegény Cook sógor fe támadna, biz' isten újra beléd szeretne, és újra felájánlaná ostoba fejét, kezével, szívével néked. Jaj Fánikám mily ügyesen is tudtad te azt a bárgyu szatocsot órránál vezetni, hogy soha meg nem tudta, hogy legjobb barátai voltak kitartóid. Nos, most nincs ilyenféle butád, kitől pénzt kérhetnél, mert ördögösen kéne a pénz, hogy tovább utazhassam.

A Fáni arca felélénkült és élénken kérdé. Mikor, — hová szándékszol menni, miért jöttél vissza az ujjvilágból?

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

A ritka mag. Meissonier hirneves francia festőnek a poissy nyaralójában volt egy kertésze, kinek rendkívül emlékezőtehetségét sokan

csodálták. A derék ember ismert minden növényt, minden magot, akár Senegambiából, akár Malabarból, vagy bárconnan hozták is. Meissonier egyszer lépre akarta vinni. Több barátja társaságában mulatott; magához hívatta a kertészt és egy csomag szárított sóshalíkrát mutatott neki:

— Mi lehet ez? kérdé

A kertész gondosan megnézte az ikrát, aztán így szolt:

— Ez Pulpus fluximas szolt. Ritka, tropikus növény.

— Hany nap alatt csirázik ki? kérdé Meissonier, ki alig tudta rejteni diadalmas érzetét.

— Körülbelül tizennégy nap alatt.

— Ugy? Hát vesse el, de azonnal.

A kertész távozik

— Hallottatok, szolt a festő. Tizennégy nap mulva megnézzük, igaza van e?

Az urak a megállapított időben pontosan megjelentek. Eppen kávéztak, mikor a kertész megjelent

— Mess noier ur — szolt — az a mag már kicsirázott.

— Megné-zük, azonnal megnézzük! kiált a művész.

A társaság a kertbe ment. A kertész főlemel egy nagy üvegharangot és a trágyázott földön ott láttak három sor gondosan elhelyezett — heringtejet.

Harsogó kacaj váltotta fel a feszű t figyelem néma esendjét. Csak Meissonier nem nevetett. Dühös volt. Másnap elcsapta a kertészt.

*

Dunbar Fanny.

(Buras.)

Oh, eljősz-e vélem.

Kedves Dunbar Fanny?

Oh, eljősz-e vélem.

Kedves Dunbar Fanny?

Lóháton akarsz-e.

Avagy légben szállni?

Vagy gyalog jössz velem

Kedves Dunbar Fanny?

Nem kell nekem apád

Földje, gazdagsága.

Nekem nem kell uri

Széles gazdagsága;

Mondd, hogy jóban, rosszban

Mellém akarsz állni:

S jövel egy szoknyában

Kedves Dunbar Fanny.

Ford.: Lévy József.

*

A korlátolt tudatlanság gyorsan átrepül egy területet, a melyen az alapos tudós csak nehezen törhet utat.

Lewes.

A sokat olvasás árt a gondolkozásnak.

Lichtenberg.

*

Gymnoma Sylvestre. Ez egy igen érdekes növény neve, mely növényt a berlini belgyógyászok együletében mutatott be Zuntz tanár. A leveleiből készült tea kokainszerűlg hat bizonyos iz-érzékekre; a ki száját öblögeti, elveszti érzékét a keserű és az édes iz iránt. A cukrot olyannak érzi, mintha bomok volna. A chininoldat, bármily keserű, csak úgy izlik, mint a víz. Az azonnal megejtett kísérletek megerősítették e hírek alaposágát. Ha meggondoljuk, hogy a keserűség és gyakran az édesség subjektív érzéke sok beteget visszatart attól, hogy egyék, az új szer ugyancsak nagy elterjedésre számíthat. Jó volna az ilyen kokainhatás szer az élet keserűségei ellen is.

A fűzők ellen. II. József császár 1784. aug. 14-ikén rendeletet adott ki a fűzők ellen. Eltiltja, hogy az árvaházakban, az apácázár-dákban s a női nevelőintézetekben fűzőket használhassanak. Az iskolai felügyelőknak is meg-hagyja, hogy szigorúan ügyeljenek, nehogy a tanítónők és lányok fűzőt bordjanak. Mikép végezték az ellenőrzést a felügyelők, nem tudni. A rendeletet egyébiránt még máig sem vonták vissza.

A kis lutri huzásai.

— Április 1. —

Budapest	52	5	21	75	65
Lincz	21	20	57	16	10
Trieszt	39	76	34	33	37

Idegének névsora.

Bika szálloda. Fodor László kereskedő Pozsony, Eppinger kereskedő Szeged, Klein M. kereskedő Budapest, Vas L. fakeskeredő Budapest, Lefkovicz kereskedő Budapest, Tisztuar D. Zilah, Balács ezredes N.-Várad, Fleischer N.-Várad, Oertl kereskedelmi utazó Strassburg, Kiss J. Dorog.

Angol királyi szálloda. Toholt István földbirtokos Monostorpályi, Baross Rezső Miskolcz, Kubinyi István Ujfahértó, Csonka Gyula N.-Várad, Sánta Imre földbirtokos Szombathely, Mandel Márton földbirtokos, Derecske, Horváth Lajos Budapest, Dr Fischer és családja Nagy-Léta, Scherez Odön építész Budapest, Ernfeld Jakab N.-Léta, J. Fischer kereskedő Asch, Löwi Ignác kereskedő Fiume, Batay Ilona N.-Várad, Kutasi Lajos Szepesváralja.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r-t.

Felölös szerkesztő:

Vértes Arnold.

Dr. Kellner Elek

szpecialista

gyomor- és bélbetegségekben.

Rendel: d. e. 8—9 óráig.
d. u. 2—4 óráig.

Lakik:

Széchenyi-utca 1772.

Kiadó lakás.

A Széchenyi-utcai 1788. számú Feischl féle házban egy 5 szobából és mellékhelyiségekből álló szép utcai lakás, — egy istálló, kocsiszin, 2 nagy aszfaltírozott és padozott és egy deszkából épült magtár, mindezek együttesen, vagy külön-külön bérbe kiadók, — és azonnal elfoglalhatók.

Bővebb felvilágosítást ad

Dr. KEMÉNY MÓRICZ

ügyvéd mint tömeggondnok

Piacz, Tisza palota.

Kiadó vagy eladó.

**41 katasztr. hold
ujosztásu
szántó föld**

gazdasági épületekkel — fundus
instructussal —
kiadó, vagy eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Fürdő bérlet

A viskvárhegyi fürdő kitűnő ásványforrásaival teljes berendezéssel

egészben

évi 6000 frtért több évre bérbeadó De bérbevehető külön is egy a

fürdővendéglő

évi 500 frtért, valamint az

ásványviznek

palackokbani töltése és nagybani elárúsítása évi 2000 frtért. Ajánlatokat elfogad **Döry Mihály fürdőtulajdonos, Nagyvárad, Szent-János-utca.**

Szőlő vessző.

Ősszel metszett peronospora mentes u. m. chasselás, rouge, chassel blase **vegyes csemege,**

Muskat lunel 15 frt. Oporto, nagy burgundi, fűrmint, Izabella, fehérgohér, pirosbakar 7 frt 50 kr.-ért 1000 darabonként kapható. Bián (Pest megye).

Meisels Lajos
gyógyszerésznél.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkateiók behuzására mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá **culápok**, melyek földbe ásatnak, **kerítések** s **gazdasági eszközök** befestésére hordb. á 50 egész 500 kilósúly tartalommal; továbbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Eladó szőlő.

A Juhász Lajos

hagyatékából, a séta-kertben, egy

3 nyilas szőlő nyaralóval,

a Nagyerdőre nyíló ajtóval, nemesített szép gyümölcsfákkal, valamint a **varga-utca 2185. számú ház** hozzávaló gyümölcsös és szőlővel beültetett udvari kerttel, szabad kézből minden órában **eladó.**

Ertekezhetni kis-uj-utca 1730. sz. a. a tulajdonosnéval.

Öreg és fiatal uraknak

legjobb pótlék a copaiva kupok, Santal-gyöngyök és minden más gyógyszerek főtörzsorvos dr. Müller

befecskendezései s pirulái

orvosi előírás szerint készítve és orvosok által mint legjobb sikerű és kipróbált szernek ajánlva minden (katarrhus, kifolyás) gonorrhoe, kitűnő és gyors eredménynyel. Idült bajoknál és annak következményeinél is. Hatás gyakran már néhány nap alatt. Ara I. sz. ujon keletkezett bajokhoz 1 frt. 60 kr. Pontos orvosi utasítással a II. sz. ára idült bajokhoz 2 frt 50 kr. postán 25 krral több csomagolásért. Egyedüli főraktár és készitési raktár: St. Georgs-Apotheke, Wien, V. Wimmergasse Nr. 33, hova a levélbeli megrendelések is intézendők.

IV.

G Y E N E S L A J O S

Női-divat raktára

Debreczen,

Főtér,
városház-épület.

Nagy választék:
női ruhaszövet
és diszekben.

Ruhákra selyem Foular
Toile és Satin,
Szerbvászon, ajour és
egyéb divatáruban.

Nagy raktár:
Napernyőkben.

Női, férfi és gyermek harisnyák
Jó szabásu fűzők.

Szintartó Hauschi'd kötő-pamut
és himző-selymek.

Lakás berendezésekhez szőnyeg, függöny,

butorszövet,

ágy és asztalterítőkből

nagy szállitmány

érkezett, melyeket ismételt

ár leszállítás

folytán

rendkívül olcsó áron

ajánlunk.

Kunz József és Társa

Debreczen, Kistemplom bazár.

Neumann M.

bécsi férfi-, fiu- és gyermek-ruhagyárának helybeli raktára (főpostával szemben)
a tavaszi idényre a következőket ajánlja u. m.:

férfi öltönyök frt 8.50-től	frt 30-ig.	férfi felöltők frt 9-től	frt 30-ig.
fiu öltönyök „ 6. „	„ 20 „	fiu felöltők „ 7 „	„ 15 „
gyermek öltönyök frt 3-tól	„ 15 „	gyermek felöltők frt 5-től	„ 12 „

Tekintettel arra, hogy gyártmányaim úgy kiviteleért, mint kifogástalan szabásáért számos kiállításokon kitüntetésekben részesültek és dacára annak, hogy csakis jó szövetekből állítatnak elő, az árak bámulatos olcsók.

A mélyen tisztelt vevő közönség kényelmére, minden darabon a szabott árak fel vannak tüntetve, mely árak egyáltalában határozottak. Számos látogatást kér

NEUMANN M.

Meghívás.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“

XXVI-ik RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1893. év április 9-ik napján d. e. 10 óra-kor tartandja DEBRECZENBEN az intézet saját helyiségében,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívottnak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 28-ik cikkének rendelete szerint a részvényeiket, a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztáránál le kell tenniük.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés az 1892. évi üzletről.

2. Az 1892. évi számadások és mérleg a ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása, és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.

3. Az alapszabályok 34. cikke értelmében a sorrendben kilépő két igazgatósági tag helyének három évre való betöltése.

Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen 1893. Március hó 15-én tartott ülésünkben.

Az igazgatóság.

Alulírott budapesti bankcég

Pénzelőlegeket

ad sorsjegyekre és értékpapírokra mérsékelt kamatláb mellett. — Közvetít

Előlegeket

a legrövidebb idő alatt.

Földbirtokokra és budapesti házakra

1000 forinttól egész egy millió forintig.

(Ezen 5%-ban kamat; tőketörlesztési hányad és kezelés beleértve. — Atvesz

tőzsdéi megbízásokat

a legjutányosabb kivitelről biztosítva.

LUSZTIG MIKSA

banküzlete,

B u d a p e s t,

Váci-körút 42. sz.

ALAPÍTOTT 1885.

Telefon 1070.

KLYTHIA A bőr ápolására.

Az arcszín finomítására és szépítésére **ZSIRPOR**

Legelegánsabb toilette-, béli- és salonpor.

Chemikailag megvizsgálva és jónak találva.

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Taussig Gottlieb

Finom toilette szappanok

és

parfümek

gyára,

főraktár:

WIEN,

I. Wollzele Nr. 3.

Hölgyektől elősmerő nyilatkozatok.

Wolter Sarolta cs. k. udvari burgszínházi színésznő Bécsben.

Beeth Lola cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.

Schläger Antonia, cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.

Palmay Ilka, színésznő a „Theater an der Wien“ színházban.

Odilon Heléna, színésznő a német népszínháznál Bécsben.

Ernest van Dyck, cs. k. opera énekesnő Bécsben stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. Mintadoboz 30 kr.

Szétküldés utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Kapható a legtöbb parfüm és gyógyszerkereskedésében.

Leltározást befejezván,

az alant jegyzett árakat tetemesen leszállított árak mellett bocsátom a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Ugymint:

4000 darab boros pohár esiszolt	— — — — —	ezelőtt —	5 kr., most 3 kr 1 darab.
5000 „ „ „	— — — — —	„	6 „ „ 4 „ „
15,000 „ „ „ sajtolt	— — — — —	„	6 „ „ 4 „ „
7000 „ „ „ szalag diszszel	— — — — —	„	10 „ „ 6 „ „
4000 „ „ „ csillag metszéssel	— — — — —	„	25 „ „ 12 „ „
4000 „ „ „ sajtolt	— — — — —	„	12 „ „ 8 „ „
10,000 „ „ „ szalag diszszel	— — — — —	„	12 „ „ 8 „ „
5000 „ „ „ csillag metszéssel	— — — — —	„	30 „ „ 16 „ „
500 „ „ „ boros üveg	— — — — —	„	75 „ „ 40 „ „
400 „ „ „ csillag metszéssel	— — — — —	„	95 „ „ 60 „ „
350 „ „ „ vizes üveg	— — — — —	„	95 „ „ 52 „ „
300 „ „ „ szalag diszszel	— — — — —	1 frt 30	„ „ 75 „ „
2000 „ „ „ csillag metszéssel	— — — — —	„	10 „ „ 4 1/2 „ „
550 „ „ „ üveg tányér sajtolt	— — — — —	„	1 frt 35 „ „ 45 „ „
550 „ „ „ amerikai csukor-doboz, nickel-foglalóval, záros	— — — — —	„	25 „ „ 12 „ „
230 „ „ „ amerikai ozsoma Fayans-tányér	— — — — —	„	20 „ „ 12 „ „
2500 „ „ „ pár Fayans mocca csésze	— — — — —	„	35 „ „ 25 „ „
215 „ „ „ porcellán kávé csésze aranyos	— — — — —	„	7 frt — „ „ 3 f. 50 „ „
195 „ „ „ 215 darab kávé készlet, igen finom, aranyozva, áll 17 darabból	— — — — —	„	8 frt — „ „ 4 f. — „ „
70 „ „ „ teás	— — — — —	„	7 frt 50 „ „ 3 f. 50 „ „
94 „ „ „ fekete	— — — — —	„	8 frt — „ „ 5 f. — „ „
125 „ „ „ mosdó-készlet Fayans	— — — — —	„	„
55 „ „ „ asztali készlet porcellán Fayans 6 frt 50 krtól 100 frtig.	— — — — —	„	„
350 „ „ „ hálószoba lámpa Ampel 3 frt 50 krtól 18 frtig.	— — — — —	„	„
350 „ „ „ álló- és függő-lámpa egész gyári áron.	— — — — —	„	„

A fentnevezett cikkek kivül nagy raktárt tartok chinaezüstből:

disztárgyakat, ugyszinte evőeszközöket jótállás mellett.

Konyhaberendezéshez

minden ahhoz való kellékeket nagy választékban.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, csomagolást nem számítok.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, (pontos méret) eredeti gyári árakkal teljesítem.

A közelgő izraelita husvétra **kóser-edényt**, a rendes árnál némi %-ot engedményezek

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel

ISJ. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.